

Slovenija-transplant

Zavod Republike Slovenije
za presaditve organov in tkiv
Slovenija transplant
Zaloška 7, SI-1000 Ljubljana
+386 1 300 68 60
www.slovenija-transplant.si

Sporočilo za javnost

Ljubljana, 18. oktober 2024

Evropski dan darovanja organov 2024

Evropski dan darovanja je vsakoletna priložnost, da premislimo naša stališča in želje glede darovanja organov. Leta 2024 je ključno sporočilo: *Slovenci vse bolj razumemo in podpiramo darovanje organov. Letos je rekordnih 92 % svojcev podalo soglasje za darovanje.*

Središčni dogodek obeleževanja evropskega dneva darovanja je potekal 18. oktobra 2024. Letos se osredotočamo na hvaležnost in sodelovanje. Hvaležnost in sodelovanje na več ravneh. Med medicino in družbo, med darovalci in prejemniki, med strokovnjaki, med pacienti in zdravniki. V procese od darovanja do presaditve je namreč vključenih okoli 100 strokovnjakov in strokovnjakinj ter podpornih služb iz različnih področij in institucij. Hkrati pa je po transplantaciji potrebno doživljenjsko sodelovanje med pacienti in zdravniki.

Andrej Gadžijev, direktor Slovenija-transplanta pravi: *»V letošnjem letu smo še posebej hvaležni svojcem in vsem sodelavcem, ki sodelujete pri pogovorih o možnosti darovanja po smrti. Do tega trenutka namreč beležimo najvišjo stopnjo privolitve svojcev za darovanje, in sicer rekordnih 92 %«. Gadžijev ob tem poudarja: »To je potrditev, da smo v družbi takrat, ko je to najbolj potrebno, dobronamerni in altruistično naravnani. In pokazatelj, da pri nas darovanje organov vse bolj sprejemamo kot sestavni del ob izteku življenja. Ljudje vedno bolj poznajo in razumejo področje, kar pomeni, da se s svojci o darovanju lahko pogovarjamo veliko bolj jasno in odprto. Da je možen dialog, in ne strah ali odpor.« Gadžijev dodaja, da v Sloveniji brez soglasja darovanje ni dovoljeno, »zato bi tudi tokrat vse rad spodbudil k pravočasnemu razmisleku in formalni opredelitvi. Ne pozabite bližnjim povedati, kako ste se odločili«.*

Transplantacijska dejavnost je ena najzahtevnejših panog v medicini. UKC Ljubljana je edini transplantacijski center v Sloveniji in ima vrhunske strokovnjake, ki zdravijo na tak način. *»Presaditev organov podaljša življenje in izboljša kvaliteto življenja bolnikov. Za uspešno izvajanje transplantacijske dejavnosti je potrebno usklajeno delovanje zdravnikov, medicinskih sester, transplantacijskih koordinatorjev in transportnih služb, ki so na voljo vse dni v letu. Vendar pa brez darovalcev presaditve ne bi bile mogoče, saj so darovalci osnovni pogoj za izvajanje teh življenjsko pomembnih operacij.«* pojasnjuje **dr. Matija Jelenc**, kardiovaskularni kirurg iz UKC Ljubljana.

Doživljenjsko zdravljenje in spremljanje bolnikov po transplantaciji

V UKC Ljubljana ne izvajajo le transplantacij, prav tako zagotavljajo doživljenjsko spremljanje in zdravljenje pacientov. Tu je ključen dober in sodelovalen odnos med obema. **Katja Novak**, gastroenterologinja, zdravnica specialistka, ki spremlja in vodi prejemnico jeter **Nino Žitek**, pravi: *»Jetra so izjemno kompleksen organ. Pri končnem odpovedovanju jeter ni druge možnosti kot*

presaditev organa. Drugo nadomestno zdravljenje ne obstaja in to je edina možnost za preživetje. Vzrokov za odpoved je pa več, med drugim tudi dedne bolezni». Nina (38 let), danes socialna delavka, tudi predsednica Slovenskega društva Transplant, je za avtoimunim hepatitisom zbolela pri šestih letih. Bolezen je napredovala počasi, in presaditev je imela pred 10. leti. Nina opisuje: »Življenje po transplantaciji je zares drugačno, veliko bolj kakovostno in nič kaj samoumevno. Vsak dan čutim hvaležnost, da lahko živim. Da živim, je bilo potrebno veliko. Ko sedaj pomislim na ves ta proces, od priprav na transplantacijo, do same transplantacije in rehabilitacije po posegu, se zavem, koliko ljudi je bilo v to vključenih. Če bi lahko, bi vsakemu posebej segla v roko in rekla hvala.«

Na dogodku je več pacientov z besedami, rožami in drugimi gestami izrazilo neizmerno hvaležnost vsem podpornim službam in zdravstvenemu osebju, ki jih je je podpiralo do transplantacije in naprej.

Ninino zgodbo lahko pogledate v kratkem video zapisu:

<https://www.youtube.com/watch?v=RwQRpAEIBYY>

Statistični podatki (obdobje 1. 1. - 30. 9. 2024)

- 34 darovalcev je podarilo 114 organov za zdravljenje.
- V Centru za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana presadili 80 organov, od tega 34 ledvic, 18 src, 20 jeter in 8 pljuč. Rezultati so podobni lanskim.
- Roženice: pridobljenih 102, presajenih pa 66.
- Stopnja privolitve svojcev za darovanje je v letošnjem letu precej višja kot lani, kar 92 % svojcev je soglašalo z darovanjem.
- Na čakalnem seznamu za presaditev organa je bilo na dan 2. 10. 2024 211 bolnikov. Povprečne čakalne dobe so: za srce 244 dni (za urgentne presaditve 52 dni); za ledvico 274 dni; za jetra 164 dni, za pljuča 98 dni.
- Do konca septembra se je v Nacionalnem registru opredeljenih oseb glede darovanja organov po smrti opredelilo skupaj 746 oseb, od tega 730 za darovanje in 16 proti. Med opredeljenimi prevladujejo ženske (69 %). Skoraj 60 % je mlajših od 39 let. Največ opredeljenih sodi v starostno skupino 19-28 let (29 %).
- Do konca septembra je bilo nacionalni v register opredeljenih 16.443 ljudi. Le 127 oseb je izrazilo nasprotovanje darovanju.

Vir podatkov: Slovenija-transplant